

ידיעון לבני הורוביץ

מס' 10 * אדר תשנ"ז * פברואר 1997

יוצא-לאור על-ידי העמותה לחקר משפחות הורוביץ
בשיתוף בית התפוצות והמכון לחקר המורשת של המשפחה היהודית

הזמנה לטיול האביב ולכנס

בני הורוביץ היקרים,

פתחנו את שנת הפעילות תשנ"ז בטיול החורף לנגב (ביום ה' דחנוכה. ראו נא דו"ח על הטיול בתוך הידיעון), ועתה אנו מזמינים את חברי העמותה לשני אירועים חשובים בתוכניתנו השנתית: טיול האביב לגליל והכנס השנתי שנקיים לפני חג הפסח.

הטיול "בין דגניה לכינרת" - יום א', ז' באדר ב' תשנ"ז, 16.3.97

- נצא כדרכנו בבוקר מתחנת הרכבת בתל-אביב, ונסעיר במשך היום בעקבות בני הורוביץ ותרומתם בתולדות ההתיישבות בבקעת-כנרת ובבקעת-הירדן. בתוכנית:
- 07.00 - יציאה מתחנת הרכבת מרכז (ברחוב ארלוזורוב) בתל-אביב.
 - 09.30 * ביתניה עילית, מקום מושבה של קבוצת "השומר הצעיר" המפורסמת, שכאה מגליציה בימי העלייה השלישית. בין חבריה נימנו מספר בני הורוביץ, וביניהם דוד (דולק) הורוביץ, לימים הנגיד הראשון של בנק ישראל.
 - * חצר כינרת - חוות הפועלים, ביה"ס החקלאי לבנות, ועוד.
 - * בית המוטוריס בכינרת: ה"ירקנים" הראשונים, התימנים.
 - * אתר אום-ג'וני - האתר הראשון של קבוצת דגניה.
 - * בית הקברות בכינרת - "פנתיאון" העלייה השנייה.
 - 14.00 ** הפסקת צהרים **
 - 14.30 - מבט על קיבוץ אפיקים, שבין ראשונים היה חיים הורוביץ.
 - 15.00 - ג ש ר: ביקור בגשר הישנה, חיזיון אורקולי על תולדות הקיבוץ ועמידתו במלחמת השיחרור מול הכוחות הירדניים.
 - * ביקור באתר נהריים (עם כניסה לתחום מדינת ירדן), מקום ילדותה של חברתנו שושנה ברנר.
 - 17.00 - יציאה לכיוון תל-אביב. 19.00 - סיום משוער בתל-אביב.

מדריכי הטיול: עמירם אידלמן מקבוצת כינרת, גבריאל הורוביץ, ומדריך מטעם קיבוץ גשר.

דמי ההשתתפות בטיול, כולל כניסה לחיזיון בגשר - 90 ש"ח, לחברי העמותה - 80 ש"ח, לילד - 70 ש"ח.

הנרשמים לטיול ישלחו שיק עם דמי ההשתתפות לפקודת "עמותת הורוביץ", לכתובת: גבריאל הורוביץ, ת"ד 41094, תל-אביב 61410.

בתמונה: בני הורוביץ במוזיאון חיל-האוויר, ליד המסרשמיט שכמוהו הטיס סיריל הורוביץ במלחמת תש"ח. (ראה כתבה על הטיול בעמוד 4).

הזמנה לכנס השנתי

בני הורוביץ מוזמנים לכנס השנתי השמיני של העמותה, אשר יתקיים - לשם שינוי - בבוקרו של יום שישי. יהיה זה בכ"ו באדר ב' תשנ"ז, ה-4 באפריל 1997, משעה 09.00 עד שעה 12.30.

המקום: בית התנ"ך והיכל העצמאות, שד' רוטשילד 16, תל-אביב (בין הרחובות הרצל ונחלת בנימין). ניתן להגיע באוטובוסים 4 או 5 עד לשד' רוטשילד או באוטובוס מס' 12 מתחנת הרכבת עד למגדל שלום.

יושמעו בכנס הרצאות בנושאים חדשים מתולדות משפחות הורוביץ, כמפורט להלן:

- 08.45 - התכנסות ורישום בבית התנ"ך.
- 09.00 - פתיחה, ברכות, דו"חות.
- 09.30 - ד"ר חיים י. פלס: "החווה מלובלין" - הרב יעקב יצחק הלוי הורוביץ, חשיבותו והשפעתו.
- 09.50 - מנחם ארגוב: רשמי ביקור במרכז התרבות ע"ש הרמב"ן, בגירונה, ספרד.
- המרכז משחזר את קיומה של הקהילה היהודית העשירה והתרבותית שהתקיימה שם מעל ל-500 שנה, בתוכה חיה משפחת הלוי - לימים הלוי-הורוביץ.

10.15 ** הפסקה ***

- 10.45 - בהיכל העצמאות: קטעי נגינה בביצוע דבורה הורוביץ, חלילנית, בליווי פסנתר.
- 11.00 - שושנה ברנר: על קיבוץ "גשר" בעמק-הירדן, אשר הוריה היו בין מייסדיו בראשית שנות העשרים.
- 11.15 - הסופר בן-ציון תומר: גוש-עציון בראשיתו, נפילתו והליכתו בשבי לירדן, בעקבות ספרו של דן הורוביץ.
- 11.45 - קטעי סרטים - מגירונה עד גוש עציון והכרזת העצמאות.
- 12.30 - סיום הכנס.

דמי ההשתתפות בכנס - 30 ש"ח, לחברי העמותה - 25 ש"ח. ניתן יהיה לרכוש במקום את שנתוני העמותה עם סיכומי הכנסים שנערכו בשנים 1993-1995.

טיול חנוכה לנגב

יצאנו מתל-אביב למרחבי הנגב ביום שלישי, ה' דחנוכה תשנ"ז (10.12.96), וביקרנו תחילה באתר הישן של קיבוץ בארי, לציון מלאת 50 שנה להקמת 11 הנקודות בנגב במוצאי יום-הכיפורים תש"ז - מיבצע-התשובה של הישוב העברי לגזירות "הספר הלבן" של שלטון המנדט הבריטי.

המשכנו לקיבוץ אורים, אף הוא אחד מ-11 הנקודות. התקבלנו שם בארכיון המקומי על-ידי הח' מרדכי ספיר, שסיפר על הימים הראשונים, הציג תמונות ומסמכים מהתקופה וחילק למשתתפים חוברת על ראשית הקיבוץ. תודתנו נתונה לו בזה. במקום חיכתה לנו הח' תרצה הורביץ-שלף, חברה ותיקה של קיבוץ אורים (וגם של עמותת הורוביץ), אך צעירה מכדי להימנות על מייסדי הקיבוץ. תרצה הגישה לעמותה ספר על אביה, קורט הורביץ המנוח. קורט, שהיה רופא במקצועו, בחר עם עלייתו ארצה לעבוד כחלוץ בקיבוצים בית-אלפא ורמת יוחנן, ורק בשנות ה-50 חזר לפעול כרופא. תרצה ואחיה חנן הוציאו את הספר לזכרו של אביהם.

בדרך עצרנו בנחל הבשור, השקפנו על פארק אשכול ועל נוף "בתרונות", נוף של גבנונים וערוצים, האופייני לאזורי ספר המדבר. משם המשכנו לבאר-שבע. צפינו שם במיכנים אשר נשתמרו מימי התורכים, וקיבלנו הסברים מפורטים על האתרים ועל האירועים מן הימים ההם, מפיו של אילן גל-פאר - מנהל הספרייה במכון לבון אשר התמחה בתולדות באר-שבע.

התייחדנו עם זכרו של חברנו סיריל הורוביץ ז"ל במהלך הביקור במוזיאון חיל-האוויר בחצרים. סיריל הצטרף אל ראשוני הטייסים של חיל-האוויר, כאשר בא מאנגליה במלחמת השיחרור כמתנדב מח"ל, כטייס מנוסה מימי מלחמת העולם השנייה. המוזיאון עצמו - מפעל-חיים של יעקב טרנר, מקציניו הבכירים של חיל-האוויר בשעתו - מרשים מאוד בעושר אוספיו ובתחזוקה המצויינת של המטוסים אשר עשו את ההיסטוריה המפוארת של חיל-האוויר. הדרכיכו אותנו אבי משה, אוצר המוזיאון, וכן הצטרפה אלינו מדריכה צעירה בשם ציפי הורוביץ.

הטיול כולו אורגן ונוהל על-ידי גבריאל הורוביץ, מנהל מכון אבשלום לידיעת-הארץ ויו"ר ועדת הטיולים של העמותה. המזכירות גם דאגה לבקש מזג-אוויר נוח ליום הסיור, וכך זכינו גם למזג-אוויר נפלא ואביבי במרחבי הנגב, דבר שתרם להנאה השלימה לאורך כל הטיול.

מדליית זהב לצלם ישראל הורוביץ

ישראל איזידור הורוביץ, אשר חי בשנות ה-20 בקהיר בירת מצרים, היה לא רק צלם אלא כנראה גם אמן גדול במקצועו. מכל מקום, בתערוכה הבינלאומית "EXPOSITION DU BIEN ETRE" אשר נתקיימה בפריס בשנת 1928, הוא זכה בפרס הראשון - מדליית זהב.

בשנות ה-30 עבר ישראל הורוביץ מקהיר לעיר סואץ, ופתח שם סטודיו לצילום בשם "ISIDORE". לאחר מלחמת העצמאות עלה לישראל, התיישב בבתי-וקיים בה - עד גיל מופלג - סטודיו לצילום בשם "פוטו הורוביץ".

«איזידור»

المصوراتى الفنى

٣٨ شارع اسماعيل باشا

بالسويس

“ISIDORE”

PHOTOGRAPHE

DIPLOMÉ

38, RUE ISMAIL PACHA, 38

SUEZ

שלום הורוביץ - יו"ר התזמורת

התזמורת הפילהרמונית הישראלית חגגה לאחרונה 60 שנה להיווסדה. בשמה הראשון - התזמורת הארץ-ישראלית - היא ערכה את הקונצרט הראשון בדצמבר 1936. בתוכנייה של אותו קונצרט (ראה בעמוד הבא) מצאנו את שמו של שלום הורוביץ בתפקידו כממלא מקומו של נשיא התזמורת ויו"ר אגודת התזמורת בירושלים.

העו"ד שלום הורוביץ מוכר לנו כמי שהוריש לעם את ביתו המהודר, "בית שלום" בירושלים, בו ביקרנו לא אחת. שלום הורוביץ נודע גם בפעילותו ההתנדבותית בתחומי התרבות והאמנות של הישוב היהודי בארץ-ישראל "הקטנה".

התזמורת הארץ-ישראלית

חבר הנאמנים:

ברוניסלב הוברמן, נשיא
 ש. הרוביץ, מים הנשיא ויוזר אגודת התזמורת,
 סניף ירושלים
 משה שלוש, יוזר אגודת התזמורת הארצי
 ישראלית, סניף תל-אביב
 מרים כץ, יוזר אגודת התזמורת הארץ-ישראלית
 סניף חיפה
 סניף תל-אביב
 סניף חיפה

פאול י. יעקובי, מזכיר כבוד
 אליעזר בבלי, סנהגוגר

הנהלה:

מרסי ליאו קסטנברג, מנהל כללי
 שלמה לברטוב, מזכיר כללי

חברי התזמורת:

הראש אומר	יידישצ'יק	מנצחת
סולן יאן	בונטשטיין זרים	ברנסי רודולף (מנגן ראשי)
כלי-קרבן	ניזוביץ ברוך (מנגן ראשי)	בור שלמה
ינסן צבי	ויסנברג יוסף	בורוכוב אשר
סלומון הירשי	ילצבי תיא (מנגן ראשי)	ברון רחל
שולץ ברונוסלב	זיר וינצה 'אסלו	ברנשטיין יוסף
שפרבר חלף	כץ אלברט	גרטר שלמה
הצ'צ'רות	רקור משה	ניזוביץ אריה
הינסברג אולף	קונטרבאסים	ברניסלאב זיר
פלדמן צבי	בעלם איוספ	האספן הינריך (מנגן ראשי)
רקור משה	בראדער זלמר	ויסנברג אנריאס (מנגן ראשי)
הצ'צ'רות גדולות	ינגר אברהם	לבר בן-עמי
הלר אוסקר	לוי רחל	ים חלה
פודטסקי מיכאל	הירשי ואב (מנגן ראשי)	לינגר אלפרד
שופר הינריך	פינסקי ברוכי	ליסמן ברוך
הרפה	חלילים	סורוביץ יעקב
שרבס קלרה	אנגלמן שלמה	סלודרבוים מיצ'סלב
טימפאני	היפירסקי הורש	פולישוק בניה
ניזוביץ דוב	ספרו אריה	מניכש זירני (מנגן ראשי)
ויסרלר קורט	אבויים	סניסקי יוסף (מנגן ראשי)
סגל ישראל	בלו כרם	סנירניץ משה
טובה	ברנד הינץ	ויולות
לוי רודולף	זיר וינצה זינצ'ר	כור חיים
הספרן	קלארינטות	גלימיר רנה
שופר קורט	צ'מברן הינריך	מניכש אליוס
	קרטן גיט	פרונט יוסטוב
	פאנוטים	סרפוש אדן (מנגן ראשי)
	פרססק זרים	קלצקי משה
		רק סרק

ועד המנגנים: יושב-ראש: י. סורוביץ; הספסל על התזמורת: דוב ניזוביץ; אריה סלוצק.

"ספריית הורוביץ" בקרקוב

בביקור שערכתי בפולין לאחרונה ראיתי בעיר קרקוב חנות ספרים מפוארת הנושאת את השם "ספריית הורוביץ". שאלתי, ונתברר לי כי בעל החנות הינו פולני נוצרי שאין לו כל קשר ליהדות או למשפחת הורוביץ. עם זאת, הוא העדיף לקרוא לחנותו בשם זה - לדבריו כדי להנציח את זכרה של בעלת הבניין לשעבר, הגב' רוזה הורוביץ, שנסתה בשואה.

הבקודה המעניינת היא, שבעל חנות הספרים משוכנע שהשם הורוביץ הינו מכובד וראוי, ואפילו יכול לעזור במכירת ספרים. זה לא מקרה יחיד, שעתה כאשר אין (כמעט) יהודים במקום, ישנם רחשים נוסטלגיים ליהודים, שהלכו ואינם עוד, ובכלל זה געגועים אל השם הורוביץ.

הבנין והחנות נמצאים באחד הרחובות המרכזיים של העיר העתיקה קרקוב.

האם ישנו מישהו מבין קוראינו שיכול להוסיף מידע על רוזה הורוביץ המנוחה, בעלת-הבית בקרקוב?

ג.ה.

בתמונה: חנות הספרים על-שם הורוביץ בקרקוב

עמותת בני הורוביץ בתפוצות

בעקבות הכנס העולמי של בני הורוביץ (שנערך בישראל בימים 14-19.7.96), הולכת ומתפתחת העמותה העולמית שהוקמה בעקבות הכנס (ראה פרטים בגליון מס' 9). בנוסף לויקטור הורוביץ, מזכיר העמותה שמושב במרכז ארה"ב, פעילה מאוד ג'ודי הורוביץ מקליפורניה. היא ריכזה כבר שמות וכתובות של 125 בני הורוביץ במערב ארה"ב, ועומדת בקשרים של חילופי מידע בדואר אלקטרוני עם חברנו מרקוס הורוויץ מרעננה.

חידוש החברות בעמותה

למעלה ממאה חברים כבר חידשו את חברותם בעמותה לשנת 1997. חברים נוספים יוכלו להצטרף או לחדש את חברותם בזמן הקרוב. מידע נוסף ניתן לקבל אצל דוד הורוביץ, יו"ר ועדת החברים בעמותה, רח' המאבק 8, רמת-השרון 47242, טל' 03-5492013.

ת נ ח ו מ י ם

הנהלת העמותה משתתפת בצערם של חברינו אברהם הורוביץ ורעייתו, על מותו ללא-עת של בנם יהושע הורוביץ ז"ל, עובד ותיק בצי הסוחר וחבר העמותה, בתאונת עבודה על היס. השאיר אשה ושתי בנות.

הידיעון לבני הורוביץ - בטאון העמותה - מיועד לבני המשפחות איש-הורוביץ, גורביץ, הורביץ, הורוביץ והורוויץ. הביאו נא תוכן הגליון הזה לידיעת קרוביכם. הגליון נערך בידי דניאל אופיר. עמודים 1, 5, 7 נערכו בידי גבריאל הורוביץ, יו"ר העמותה. תוכנית הכנס השנתי נערכה על-ידי דנה כוגן, יו"ר ועדת הכנסים אשר גם תנחה את הכנס. כתובת העמותה: ת"ד 53368, תל-אביב 61533.